

W tym numerze:

- „Zdobywamy Odznakę Przyjaciela Krakowa” – *czytaj na stronach 2-3*
- „Częstochowa jakiej nieznany” – *relacja z wycieczki autokarowej – czytaj na stronach 4-5*

ZARZĄD KOŁA GRODZKIEGO PTTK

1 – Krystyna Grdał, 2 – Stefan Grzechnik, 3 – Magdalena Gryglewska,
4 – Kamil Barwacz, 5 – Magdalena Litwa, 6 – Teresa Cieślik-Sapiejka (sekretarz),
7 – Stanisław Welc (prezes), 8 – Wiktoria Otfinowska (skarbnik),
9 – Paweł Jezioro (wiceprezes)

fot. Wiktoria Otfinowska

LUTY Z „PRZYJACIELEM KRAKOWA”

Miesiąc luty 2009 roku, zgodnie z nazwą okazał się „lutym”, czyli zimnym i śnieżnym. Nie zniechęciło to jednak krakowian, którzy w ramach naszej akcji „Zdobytamy Odznakę Przyjaciela Krakowa” poznawali piękno, zabytki i kulturę Grodu. Tłumy chętnych pojawiły się np. 7 lutego na Wzgórzu Wawelskim, by zwiedzić Katedrę, wczuć się w atmosferę związaną z najważniejszymi wydarzeniami, jakie tam miały miejsce, czyli koronacjami i pogrzebami królów i królowych polskich. Katedrę zwiedziło ponad 200 osób. A dzięki uprzejmości proboszcza Świątyni wawelskiej wszyscy mogli skorzystać z symbolicznej opłaty za wstęp. W tym samym dniu niewiele mniej osób pojawiło się na zbiorce pod Domem Turysty, by rozpocząć cykl zwiedzania kościołów i klasztorów Krakowa. Poznali oni kościoły i klasztory: oo. Dominikanów i ss. Dominikanek. W kolejne soboty zwiedzaliśmy klasztory i kościoły oo. Bernardynów i ss. Bernardynek, oo. Reformatorów i oo. Kapucynów oraz oo. Karmelitów i ss. Karmelitanek. Trzeba przyznać, że spotykamy się z ogromną życzliwością przełożonych zakonów, którzy odsłaniają nam niejednokrotnie miejsca ogólnie niedostępne dla „zwykłych śmiertelników”.

Jeśli chodzi o krakowskie muzea, to w lutym byliśmy gośćmi w Muz. Historycznym – Oddziale <Celestat>, poznaliśmy zasoby Muzeum Narodowego w Pałacu Biskupa Erazma Ciołka: ekspozycje „Sztuka dawnej Polski” oraz „Sztuka cerkiewna dawnej Rzeczypospolitej”, Muzeum Józefa Mehoffera i Muzeum Lotnictwa. Zakończyliśmy też poznawanie zbiorów Muzeum Czartoryskich cz. IV <Sztuka starożytności>.

Z innych dziedzin poznaliśmy „Tajemnice ulicy Krupniczej”, odwiedziliśmy cztery krakowskie kopce, spacerowaliśmy krakowskimi Plantami i wreszcie wędrowaliśmy „Szlakiem Tadeusza Kościuszki po Krakowie”.

Ubiegający się o odznakę „Przyjaciela Krakowa” złotą z pawim piórem uczestniczyli w następujących wykładach przygotowanych dla Akcji przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa”:

- ks. Prof. Jacek Urban: „Kraków w pierwszej połowie XIX wieku”,
- inż. Michał Kozioł: „31.X 1918 - prawda i legenda”,
- dr Jerzy Bukowski: „Dziedzictwo myśli państwowej Józefa Piłsudskiego”,
- prof. Jan Małecki „Przeniesienie stolicy do Warszawy - 400 rocznica”.

Bogumiła Zajac

Ostatni miesiąc akcji

„ZDOBYWAMY ODZNAKĘ PRZYJACIELA KRAKOWA”

Marzec to już ostatni miesiąc akcji „Zdobywamy Odznakę Przyjaciela Krakowa”. Akcji, w której w ciągu jednego sezonu udział bierze ponad 12 tysięcy osób. Ostatnie spacery przybliżą nam m.in. historię Kazimierza, Nowej Huty. Poszukamy też wiosny w okolicach błoń, zwiedzimy Muzeum Przyrodnicze przy ul. Sebastiana czy Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach.

Dla osób, które zbierają odznakę „Przyjaciela Krakowa” przypomnamy, że to ostatni dzwonek, aby uzbierać odpowiednią liczbę karne-tów. Przypomnijmy: do zdobycia odznaki brązowej potrzeba 12 karne-tów, na srebrną 16, na złotą 20, a na złotą z pawim piórem 22 + 10 pre-lekcji.

Co prawda tegoroczna akcja skończy się w niedzielę, 29 marca, ale ciąg dalszy już od listopada! Zapraszamy również na wycieczki tere-nowe, w ramach rozpoczynającej się już w Niedzielę Palmową akcji „Nie siedź w domu, idź na wycieczkę”!

Do zobaczenia na trasach!

Kamil Barwacz

„CZĘSTOCHOWA JAKIEJ NIEZNAMY” - 28.02.2009r.

W ostatnim dniu lutego 2009 roku wraz z Kołem Grodzkim pojechaliśmy do Częstochowy. Jednak była to inna wycieczka niż zwykle – zamiast Sanktuarium NMP na Jasnej Górze zwiedziliśmy wiele innych, nie mniej ciekawych miejsc w Częstochowie. Wycieczkę prowadziła pani przewodnik Magdalena Gryglewska, która oddała uczestnikom całe swoje serce. Wykazała ogromną cierpliwość i poślązanie, ponieważ nie wszyscy uczestnicy wycieczki chcieli i potrafili się odpowiednio zachować. Częstochowa położona jest nad Wartą, na północnym krańcu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Miasto jest głównym ośrodkiem Częstochowskiego Okręgu Przemysłowego. Liczy ok. 260 tys. mieszkańców.

Zwiedzanie rozpoczęliśmy od Muzeum Produkcji Zapalek. Posiada ono ekspozycje w dwóch salach wystawowych oraz w działającym zakładzie produkcyjnym. Zakład powstał w 1882r. i był pierwszą fabryką zapalek na ziemiach polskich. W 1930r. fabryka została zmodernizowana. W 2002r. przy fabryce powstało muzeum.

Zobaczyliśmy zabytkowy park maszynowy, pokazano nam cały cykl produkcyjny: od korowania drewna do wytwarzania patyczków, impregnowania ich, suszenia, polerowania, segregowania na sitach, nabijania w otwory w automatach zapalczanych, formowanie łebków przez zanurzanie patyczków w masie zapalczą-

nej po automatyczne układanie i napełnianie pudełek. I chociaż wszyscy znamy zapalki – produkcja ich wzbudziła duże zainteresowanie.

Następnie pojechaliśmy do Rezerwatu Archeologicznego, położonego w Rakowie – dzielnicy Częstochowy. W rezerwacie znajduje się część cmentarzyska kultury łużyckiej, odkrytego w 1955r., kiedy to przy budowie wiaduktu i trasy tramwajowej natrafiono na groby, a w nich na naczynia ceramiczne takie jak garnki, misy oraz metalowe przedmioty z brązu i żelaza. Na trwałe zakonserwowano 100 m² cmentarzyska. W latach 1961-1965 wzniesiono pawilon, który zabezpieczył ten obszar cmentarzyska.

W drodze powrotnej z Rezerwatu wstąpiliśmy do Archikatedry p.w. Św. Rodziny w Częstochowie. Jest to neogotycka świątynia, jedna z największych

*Muzeum Zapalek
fot. Paweł Jezioro*

w Polsce. Została wybudowana na terenie dawnego cmentarza, w latach 1901-1927 wg projektu Konstantego Wojciechowskiego. Zbudowana jest na planie krzyża łacińskiego, posiada trzy nawy i wydłużone prezbiterium. Długość świątyni wynosi 100 m, a wysokość nawy głównej 27 m, szerokość 46 m, a wieże wysokie są na 80 m każda. W ołtarzu głównym znajduje się tryptyk Świętej Rodziny wykonany z drewna lipowego wg projektu Zygmunta Gawlika. Sklepienie ma krzyżowo-żebrowe. W oknach znajdują się piękne witraże.

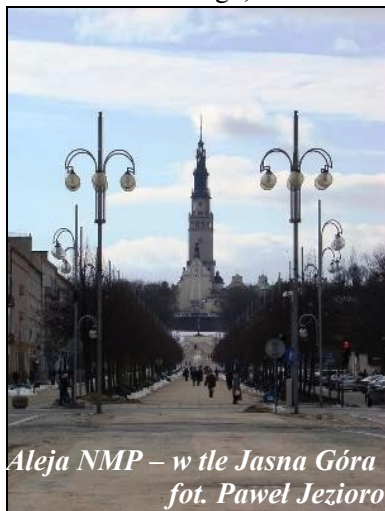
Następnie oglądaliśmy przepiękną secesyjną kamienicę mieszczańską (prawdopodobnie żydowską). Budynek należy do najokazalszych w mieście. Ma trzy kondygnacje oraz bramę przejazdową na podwórze. Wnętrza mają bogaty wystrój, z elementami neorenesansu, neobaroku i secesji. W tej pięknej kamienicy znajduje się Galeria malarstwa i rzeźby, która gromadzi dzieła okresu Młodej Polski oraz pierwszej połowy XX wieku, m.in. obrazy Jacka Malczewskiego, Włodzimierza Tetmajera czy Józefa Mehoffera.

Po obejrzeniu tych wnętrz wyszliśmy na reprezentacyjną ulicę miasta – Aleję NMP. Jest to droga przypominająca francuskie bulwary. Pełni funkcje handlowe, usługowe, finansowe i kulturalne. W zabudowie przeważają kamienice klasycystyczne i późnoklasycystyczne, rzadziej eklektyczne. Występuje również zabudowa współczesna.

Odwiedziliśmy Izbę Pamięci Haliny Poświatowskiej, w nastrojowym, niewielkim Domku, gdzie o życiu i twórczości poetki opowiadał jej młodszy brat.

W częstochowskim śródmieściu przy placu Biegańskiego odwiedziliśmy kościół p.w. św. Jakuba. W 1586r. została wybudowana kaplica z przytuliskiem dla chorych pielgrzymów. W 1683r. jadąc pod Wiedeń, odwiedził ją król Jan III Sobieski. Do 1862r. w kaplicy przebywały ss. Mariawitki, gdy ją opuściły, kaplica spłonęła. W 1869r. władze carskie przejęły teren kościoła św. Jakuba i w latach 1870-72 wybudowali cerkiew. Dopiero w 1918r. po zakończeniu I Wojny, świątynia wróciła do katolików. Jednak w czasie II Wojny Światowej władze niemieckie ponownie przekazały kościół ludności prawosławnej. Po wojnie kościół wrócił do katolików, a w 1948r. kopuły bizantyjskie zostały usunięte i zastąpione stożkowatymi daszkami. Pomimo licznych zmian, budowla zachowała cechy architektury neobizantyjskiej.

Na zakończenie wstąpiliśmy do galerii miejskiej, aby pooglądać kontrowersyjne malarstwo Zdzisława Beksińskiego. Po zmroku, trochę zmęczeni, ale zadowoleni wróciliśmy do Krakowa.

*Aleja NMP – w tle Jasna Góra
fot. Paweł Jezioro*

Krystyna Grdal

KOŁO GRODZKIE ZAPRASZA!

wycieczki krajoznawczo-autokarowe w maju 2009r.

1-2-3.05.2009 „ZIEMIA KŁODZKA”

piątek-sobota- *Wycieczka krajoznawcza 3-dniowa.*

niedziela

Zwiedzamy: Paczków, Złoty Stok (muzeum górnictwa złota), Kłodzko (twierdza, trasa podziemna), Polanica Zdrój, Wambierzyce, Szczeliniec Wielki, Błędne Skały, Duszniki Zdrój, Czerwna (kaplica czaszek), Kudowa Zdrój, Kletno (jaskinia niedźwiedzia), Łądek Zdrój

Cena dla członków Koła Grodzkiego: 324 zł; dla pozostałych: 340 zł

Cena obejmuje: przejazd autokarem turystycznym, przewodnika, ubezpieczenie NNW, 2 noclegi, wyżywienie.

Cena nie obejmuje: wstępów do zwiedzanych obiektów (ok. 50 zł).

U W A G A !

- **Możliwość wpłaty za wycieczkę w dwóch ratach:**

I wpłata: 200 zł przy zapisie w marcu

II wpłata: 124 zł/140 zł do 16.04.2009r.

- **Szczegółowy program dzienny zostanie podany w połowie kwietnia, zgodnie z dokonanymi rezerwacjami wstępów !!!**

23.05.2009 „ZIEMIA SANDOMIERSKA”

sobota

Zwiedzamy: Baranów Sandomierski, Sandomierz.

Cena dla członków Koła Grodzkiego: 42 zł; dla pozostałych: 45 zł

Cena obejmuje: przejazd autokarem turystycznym, przewodnika, ubezpieczenie NNW

Cena nie obejmuje: wstępów do zwiedzanych obiektów

TABLICA OGŁOSZEŃ

Wszelkie uwagi, sugestie itp. oraz chęć współpracy proszę zgłaszać osobiście w Biurze Koła Grodzkiego, telefonicznie lub drogą elektroniczną: kologrodzkie@gmail.com
Szczegółowe informacje na www.kologrodzkie.republika.pl/biuletyn

Archiwalne wydania „Biuletynu” dostępne są w Centralnej Bibliotece Górskiej PTTK COTG w Krakowie przy ul. Jagiellońskiej 6 (II piętro) oraz na stronie:

www.kologrodzkie.republika.pl/biuletyn